

СТЕФАН ВАЙНФЕЛД ДУЕЛ

Превод от полски: [Неизвестен], 1988

chitanka.info

— Тук е, в тази точка — рече капитанът, като сочеше на картата.

Там нямаше нищо. На това място трябваше да има само океан, неспокойният Тихи океан. И все пак се добраха до малко островче, вероятно от вулканичен произход, с растителност изключително бедна за този район на света. На малкия плаж се издигаха няколко палми, но ниските скали наоколо бяха почти голи, покрити само с рядка трева. Не беше трудно да се досети човек, че липсата на прясна вода отблъсква отгук растителност, животни и хора.

Корабчето вече беше хвърлило котва, докато излизаха от каютата, а екипажът слагаше вериги под единия от двата огромни сандъка, разположени на палубата. Разнасяха се гръмогласни команди, скърцаше кран, сандъкът се разклати, повдигна се и увисна над борда, а после бавно се спусна на брега. Другият сандък премина по същия път.

Едва след това, по заповед на капитана, моряците изнесоха и разпънаха на близката височина малка палатка, в чиято сянка поставиха сгъваема масичка и два шезлонга. В палатката сложиха кутия с лед, в която имаше десетина бутилки с различни питиета, внесоха още малък бюфет и някои други дреболии.

— Готово — каза капитанът.

— Всичко е наред — потвърди по-високият от двамата пасажери.

Капитанът знаеше само, че се казва Мартинес. Точно с него се уговориха да откара тях двамата и странния им багаж на малкото островче, да ги остави за едно денонощие, а след това да мине отгук и да ги върне обратно в Чили. Цялата тази работа му се струваше доста подозрителна, но нито един курс на „Света Йоана“ не беше кристалночист. „Парите не миришат“ — обичаше да казва капитанът и не подозираше, че този девиз беше известен още преди повече от две хилядолетия.

Мартинес преброи парите и ги връчи на капитана.

— Това е половината от полагащата ви се сума — каза той, — остатъкът ще получите утре.

Капитанът кимна. Нямаше повод да се страхува. От този остров никой не би могъл да избяга.

Беше следобед и от безоблачното небе се сипеше зной. Въздухът беше съвсем неподвижен, едва се дишаше. Мартинес и другият, на име Фрети, все още стояха на плажа и се вглеждаха в океана дълго, толкова

дълго, докато се виждаше на хоризонта изчезващият дим на отдалечаващия се параход. Накрая Фрети се приближи към единия от сандъците.

— Време е! — каза.

Отвори малкия капак и пъкна ръката си така, като че ли въртеше нещо вътре. Мартинес тръгна бавно към другия и направи същото. Без да се грижат повече за сандъците, двамата отидоха при палатката и се излегнаха на шезлонгите.

— Ох, колко е горещо! — въздъхна Фрети, бършейки потта от челото си.

— Да пийнем нещо — предложи Мартинес и посегна към една бутилка и две чаши.

— Може — съгласи се Фрети и погледна часовника си. — След пет минути трябва да започне.

— Ще бъде интересно представление.

— Ще видим — отвърна Фрети.

Обърнаха се към плажа. Златистият пясък отразяваше с извита линия ясният смарагдов цвят на водата, която с надигаща се вълна напираше към брега, за да отстъпи отново след малко. Сред еднообразния шум на морето се чу силен трясък. Грубите дъски на единия от сандъците се напукаха като черупка на яйце. От него се източи отначало огромна стоманена глава, а после изпълзя със скриптене като гъсеница неколкометрово метално чудовище. Замря за секунда, след това се раздвижи и започна да расте пред очите им. Отделните му части, които първоначално плътно се прилепваха, започнаха да се разтягат като хармоника. Главата, която най-напред изглеждаше огромна, сега се оказа непропорционално малка по отношение на около двадесетметровото туловище. Още по-малки, като че ли скрити за наблюдателя, изглеждаха лещите на камерите — две насочени напред и една обвърната назад. Издълженият клюн и подвижната, гъвкава и силна опашка, придаваха на чудовището вид на мравояд. А двата чифта мощни лапи, разположени пред гъсениците във фронталната част на корпуса, даваха възможност да се сравни грамадната машина с праисторически гущер.

— Добре измислено — похвали го Фрети.

Мартинес отвърна с безразличие.

— Ако трябваше да проектирам отначало, щях със сигурност да го направя по друг начин.

В същото време с трясък се разцепи другият сандък, разкривайки ужасяващото си съдържание: отвратителна конструкция със звездообразен купол, снабден наоколо с ред насочени обективи, вместен в средата на брониран корпус.

Чудовищата се ориентираха в обстановката и започнаха някакъв екзотичен танц. Заобикаляха се, приближаваха и се отдалечаваха едно от друго, първоначално бавно, после все по-бързо, докато отделните движения на стоманените им членове вече не можеха да се забележат и само слънчевите отблясъци, отразяващи се от метала, свидетелствуваха за съвършената координация на отделните части в тези сложни механизми. В един момент насекомото сви телескопите на лапите си, отскочи като скакалец и се намери съвсем близко до опашката на гуцера-мравояд. Двете му лапи, въоръжени с щипци, се протегнаха към нея и тя изведнъж се завъртя във въздуха с огромна сила. Ако насекомото не се беше отдръпнало веднага, би загубило приспособленията си, а гуцерът-мравояд, използвайки момента, с неочаквана бързина се обърна към противника си.

— Какво ще кажете сега за видимостта на камерите? — попита Фрети.

— Връщам си думите назад. Но сте разположили датчици и в крайниците?

— Естествено. Вие, предполагам, също не сте ги пестили. Мога ли да ви предложа нещо за пиене? — запитва той Мартинес.

— О, с удоволствие. Дяволски е горещо. На човек му излиза душата през кожата. Цяло щастие е, че днес тази забава ще приключи.

— Поне за един от нас — отбеляза Фрети.

Отново се обърнаха към страшилището. Насекомото се дърпаше и скачаше, опитвайки да хване и обездвижи опашката на гуцера, за да си осигури по-голяма безопасност. Понеже това не му се отдаваше, смени тактиката си и с пълна сила стовари протегнатата си лапа върху главата на врага. Гуцерът-мравояд за миг замря като боксьор, оглушен от нанесен тежък удар. Насекомото, използвайки момента, смачка обектива на една от предните камери на металното влечуго.

— Постъпва правилно. Атакува ръководещия център — обади се Фрети.

— Не се радвайте предварително. Гущерът има запасна логика, разположена по целия корпус, и е в състояние да действа дори когато ръководещият център бъде напълно унищожен.

— Интересно, как сте го направили? — попита Фрети, бършейки с кърпичка изпотеното си лице.

— Повече от половината, без да смятам корпуса, се състои от вернетит, специална сплав с механични качества на стомана и електрически — на полупроводник. Именно поради това по отношение на рефлексите, реакциите, възможността за обучение и приспособимостта може да се сравни с примитивно животно.

— Аз го направих по друг начин. Измених локалната микроструктура на кристалната решетка на материята. Но резултатът е подобен. Погледнете само! Дори и най-разширената програма не би имала такъв ефект.

Наистина. Това, което ставаше на плажа, удивително напомняше битка между животни, обхванати от решителност, каквато може да бъде предизвикана само от панически страх. Насекомото, загубило единия си чифт щипци и още две лапи, размахваше раздробените си стърчащи отломки, като че ли с болка и ужас. Все пак продължаваше да подскача безспир, атакувайки ту главата, ту опашката на гущера, а той, от своя страна, се мятеше наоколо и се стараше — независимо от пораженията върху една от гъсениците си — да не отстъпва на насекомото в бързината. Насекомото се спря за миг, а във въздуха, изпълнен преди това само с грохота и трясъка на метала, се разнесоха десетина последователни взрива. Повдигнатата нагоре опашка на гущера се пречупи наполовина и се сгромоляса. Насекомото скочи така, че гущерът-мравояд се оказа под него и отпусна три от своите лапи върху корпуса точно в основата на опашката.

Две от тях, завършващи с мощни свредели, преодоляха съпротивлението на метала и приковаваха гущера, а третата — с форма на чук, започна силно да го удря по бронята.

— Пийнете си, Мартинес — още малко ви остана — обади се Фрети.

— Битката не е свършила.

— Но резултатът е предопределен. Мъчно ми е за вас, откровено казано. Нямайте никакви шансове. При едновременните дуели с пистолети бихте могли да разчитате на изкуството на лекаря, в най-

лошия случай на съчувствието на секундантите. Дори и смъртта би дошла бързо, в един миг, бихте си отишли без мъки. Тук отначало ще ви обхване ужас, ще започнете в страха си да бягате, без да има смисъл, докато тази кибернетична гад ви стигне и смаже.

Мартинес, спокоен до този момент, потрепери.

— Вие... очаквах всичко от вас, но не допусках, че сте такъв циник.

— Същото би могло да сполети и мен, скъпи Мартинес — разсмя се Фрети като човек, отдъхнал си след огромно напрежение. — Имахме еднакви шансове.

Все още беше твърде горещо, но слънцето клонеше към хоризонта. Двата лежаха в шезлонгите, а недалече кибернетичните чудовища стърчаха като символ на съвременното изкуство. Първоначалната им подвижност премина в статично напрежение, каквото характеризира двама атлети в схватка, с напрегнати мускули за победа над противника. Насекомото, обездвижило врага си, продължаваше да удря неуморно и да троши бронята. Влечугото се огъваше, повдигайки предната част на туловището върху лапите си, опитвайки се да избегне атаката. Накрая успя ловко да отклони удара нагоре, така че хвана с предните си лапи корпуса на насекомото. Изглежда успя да го залови в предсмъртната си агония, може би в момента, който би донесъл на противника окончателна победа. Всичко се промени. Гуцерт-мравояд се впи в противника си и увисна на него с цялата си тежест: оцелелите и незаети от ударите крака на насекомото трябваше да се справят с тежестта, която прехвърляше всякакви граници. Телескопите на лапите му започнаха опасно да се подават. Отново се разнесоха няколко поредни взрива и неочаквано опашката на гуцера се пропука в основата си. Но на него не му беше необходима вече опора. Притисна туловището с четирите си огромни лапи, придвижи клюна си и изведнъж блесна електрическа дъга. Виждаше се как в бронята се появява обгорена линия, как се извива в затворен четириъгълник. Фрети пребледня и притвори очи. Неочакван трясък го накара да се раздвижи. Една след друга се пропукаха четирите лапи на насекомото. Без да може да удържа повече на тежестта на гуцера-мравояд, насекомото грохна на земята. Противникът му, който също не беше в състояние да пази равновесие, пусна за малко жертвата си. Насекомото, използвайки трите си

останали крака, се опита да избяга въпреки нанесените поражения. За щастие гущерът-мравояд не беше в състояние да го последва бързо. Лишен от опашката си, с развалена гъсеница, с мъка скъсяваше разстоянието, делещо го от насекомото. Докато тази гонитба се водеше по продължението на плажа, разстоянието почти не се променяше. Насекомото все пак достигна до малка височина и след няколко безрезултатни опита установи, че е попаднало на препятствие, което не е в състояние да преодолее. Обърна се и зае отбранителна позиция. Сега всичко беше въпрос на минути. Гущерът-мравояд се довлече до него и не обръщайки внимание на леките удари на единствената лапа, която можеше да използва насекомото, се заби отново в корпуса му. На пясъка започнаха да падат капки разтопен метал. Конструкцията се преобърна безсилно на земята. Гущерът накъса частите и, разхвърляйки ги наоколо, сякаш искаше да се увери, че страшният му противник наистина вече е унищожен.

Повдигна след това глава и се огледа. Когато лещата на оцелялата камера се насочи към хората, гущерът се опъна на лапите си и започна бавно да се катери по височината, насочвайки се към палатката. Фрети се втурна с вик на ужас към вътрешността на островчето. Мартинес все още седеше с чаша в ръка и се смееше на глас. Отдалечен на около сто метра, Фрети застана зад ствола на една палма и като дишаше тежко, наблюдаваше чудовището. То, от своя страна, не обръщаше внимание на бягащия и се насочи към близката цел — човека, който спокойно седеше на шезлонга. Мартинес продължаваше да държи чашата, но престана да се смее. Защо тази фурия не внимава? Защо не гони Фрети? Защо той, Мартинес, не всява послушание и покорство?

— Бягай, Мартинес!

Фрети се показа зад палмата и закрещя, размахвайки ръце.

— Бягай, не може да те познае, атакува всеки!

Мартинес обърна стола и хукна с всички сила. Гущерът се повлече след него. Тъкмо се приближи до палмата и Фрети започна да се катери по нея.

— Слизай, Фрети, безсмислено е...

— Тук няма да ме хване.

— Ще я събори, тогава няма да избягаш. Бързо, към скалата, може би няма да успее да се качи.

Фрети скочи и двамата побягнаха към невисока скала, издигаща се стръмно над морето. Покатериха се, за да се предпазят от чудовището, което непрекъснато ги преследваше. Лежаха на ръба на неколкометрова скала и гледаха към подножието ѝ, където се въртеше гущерът.

— Засега сме на сигурно място — прошепна Фрети.

— Сега, а после?

— Искаш да ме пожертвуваш, за да си запазиш кожата?

— И двамата сме в едно и също положение — каза Мартинес.

— Да, гони ни и двамата.

— Успя... — прокле го Фрети. — И какво ще правим?

— Нищо. Тук е добре.

— И какво от това? Колко време ще стърчим? Докато издъхнем от глад?

— Утре ще доплава „Света Йоана“. Но, по дяволите, какво от това — замисли се Мартинес. — Това кошмарно създание нито на нас ще даде възможност да избягаме, нито на тях да хвърлят котва.

— Капитанът веднага ще се измъкне само като види какво става. Дори да успеем да го обезвредим, после ще си останем живи погребани.

— Изводът е, че трябва да го унищожим, и то преди да падне мрак. Нощем вижда по-добре от нас, а това е голямо преимущество.

— Какво можем да направим! — заинтересува се Фрети.

— Единственото, което ми се струва възможно, е да повредим двигателя.

Мартинес с тих глас обясни подробностите. Минаха още няколко минути. Повече не можеше да отлага. Фрети стана и направи няколко крачки; бавеше се, наблюдавайки гущера, но в един момент все пак се реши и се спусна от едната страна на височината. Звярът, скърцайки с гъсеницата си, се придвижи към него, като му отрязва пътя за връщане. Фрети се отправи към плажа. Като се отдалечи на около двеста метра, спря, за да събере сили и да се ориентира в ситуацията. В страха си, той замръзна на място, не можеше нито да бяга, нито да събере мислите си. „Дали няма да ме изостави? Мръсник е, способен е на всичко! Но това няма никакъв смисъл — не би се спасил. Спуска се! Спуска се от височината!“

С облекчение гледаше как Мартинес започна да се промъква към гущера. Той самият побягна към плажа, към мястото, където лежах останките от насекомото. Като се отдалечи на сигурно разстояние — застана и се загледа. Мартинес догони чудовището и се закатери по развалената гъсеница към гърба му.

Звярът, усетил другия човек, се опитваше да се обърне и да го хване, но безрезултатно. Мартинес го беше възседнал като кон, придържайки се с ръце и се преместваше към отвора, появил се на мястото, където беше прикрепена опашката. Машината, помагайки си с четирите лапи, се опитваше напразно да се обърне.

Накрая човекът изчезна във вътрешността ѝ. Фрети погледна часовника си. „Ако в продължение на пет минути не се появя — беше казал Мартинес, — спасявай се както можеш.“ Фрети престана да се страхува. Влечугото не му обръщаше никакво внимание, откакто другият човек изчезна от полезрението му. Гущерът се въртеше непрекъснато в кръг. Минаха 3 минути... 4 минути...

„Трябва вече да излиза. Тече петата минута. Какво още прави там?“

Чудовището продължаваше да се върти. Фрети грабна един метален лост — жалка останка от лапата на насекомото. Приблужи се предпазливо до гущера.

Машината, с помощта на лапите си, правеше кръгови движения и не обръщаше внимание на човека.

„Пази си кожата! Можеш спокойно да си дочакаш «Света Йоана». Дори на най-близкия си приятел не можеш да помогнеш! Защо лежиш тук?“ — мислеше си Фрети и въпреки това се закатери по следите на Мартинес. Продължавайки да държи лоста, той се премести към отвора и с мъка се спусна във вътрешността. Беше тъмно, горещо, задушно. Целият в пот, с усилие се промъкваше през безразборно разхвърляните части и накрая достигна отделението, където през едва прокрадващата се светлина различи контурите на метални шкафове. „Сигурно това е енергийният център“ — помисли си. Натъкна се на нещо меко. По-скоро предположи, отколкото видя, че това е тялото на Мартинес. Наведе се да го повдигне. Хвърли пречещия му лост.

Изведнъж го ослепи ярка светлина и чу пронизително свистене. За момент остана на мястото си, скован от внезапен страх.

„Електрическа искра! Направих късо съединение! Защо ли не е изолирал проводниците? Ще се изпека жив!...“

В паниката, блъскайки се, той се придвижи към изхода. Свистенето не преставаше. Фрети обърна глава към източника. Примижа, заслепен от яркия синкав блясък на волтовата дъга. Тогава той забеляза тялото на Мартинес. Направи крачка към него, а после притича, хвана го под мишниците и го завлече към изхода. Знаеше, че трябва да измъкне това тяло навън. След него свистеше непрекъснато и блестеше светлината на волтовата дъга. „Толкова дълго продължава!“ Едва по-късно, когато се озова на земята заедно с Мартинес, си даде сметка, че това е станало за няколко десетки секунди, най-много няколко минути.

Ужасното изобретение вече не се движеше. От неговите останки се издигна силен пламък. Фрети усещаше опасността интуитивно и куцайки напред, влачеше безжизнения Мартинес. Бързо и неочаквано падна мрак, както обикновено се случваше на тази географска ширина. Фрети, изчерпан до краен предел, спря и без да разбира защо, осъзна, че морето е потъмняло. По-късно забеляза внезапно припламване, чу гръм от взрив и веднага след това всичко потъна в тъмнина.

А още по-късно изгря луната. Тя освети тъмносиньото море, вълните, разбиващи се със сребърна пяна в ивицата на брега, разпръснатите останки от чудовищата и две безчувствени тела.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 3 от 1988 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.